

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی شهید بهشتی

دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی

گروه تغذیه جامعه

برنامه عملیاتی گروه تغذیه جامعه در سال ۱۴۰۵-۱۴۰۴

تعریف تغذیه جامعه: رشته ای از علوم تغذیه است که با ارزیابی و ارتقاء سلامت و پیشگیری از بیماری‌های ناشی از سوءتغذیه و نا امنی غذایی در سطح جامعه سرو کار دارد. این رشته با طیف وسیعی از مسائل تغذیه‌ای ناشی از کمبود (under-nutrition) تا سوءتغذیه ناشی از بیش‌خواری (over-nutrition) در ارتباط بوده و با بخش‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی از سطح خانوار تا سطح ملی سروکار دارد.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها) گروه تغذیه جامعه

مبنای فلسفی در گروه تغذیه جامعه بر موارد زیر تاکید دارد:

حق دسترسی همگانی به تغذیه سالم: باور به اینکه تغذیه کافی، متعادل و ایمن، یک حق اساسی برای همه اقشار جامعه است.

عدالت و کاهش نابرابری: تلاش برای ارائه راهی بمنظور کاهش تفاوت‌های تغذیه‌ای میان گروه‌های اقتصادی، اجتماعی و جغرافیایی.

رعایت اخلاق حرفه‌ای: در ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی و مشاوره

پیشگیری مقدم بر درمان: اعتقاد به اهمیت آموزش، توانمندسازی جامعه و تقویت اقدامات پیشگیرانه برای ارتقای سلامت عمومی و تقدم آن بر درمان.

تکیه بر شواهد علمی: تولید شواهد علمی و تاکید بر استفاده از داده‌های علمی و نتایج پژوهش‌های معتبر به‌عنوان مبنای تصمیم‌گیری.

مشارکت جامعه و چندبخشی بودن: ارزش‌گذاری بر همکاری بین بخش‌های سلامت، آموزش، کشاورزی، و جلب مشارکت جامعه در طراحی و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های غذا و تغذیه.

تدوین استانداردهای تغذیه ملی: کمک در طراحی و تدوین رهنمودهای غذایی و سبد مطلوب غذایی و استانداردهای مشابه.

توانمندسازی برای تغییر رفتار: باور داریم که ارتقای آگاهی، نگرش و مهارت افراد در مورد تغذیه سالم از طریق آموزش‌های صحیح و مستمر و ایجاد محیط حمایت‌کننده می‌تواند زمینه ساز تغییرات مثبت در رفتارهای غذایی باشد.

توجه به تنوع فرهنگی در تغذیه: احترام و درک تنوع فرهنگی، قومی و محلی در انتخاب‌های غذایی و ارزش‌گذاری و ترویج جنبه‌های مثبت آداب و رسوم مختلف برای ایجاد یک جامعه پویا، با نشاط و سالم، ضروری است.

پایداری و مسئولیت‌پذیری در انتخاب‌های غذایی: ما بر این باوریم که انتخاب‌های غذایی باید با توجه به حمایت محیط زیست و منابع طبیعی و در جهت حفظ منابع برای نسل‌های آتی صورت گیرد.

رسالت (ماموریت) گروه تغذیه جامعه:

رسالت گروه، تربیت کارشناسان و متخصصان علوم تغذیه در مقاطع مختلف تحصیلی که قادر به رهبری علمی، خلاق و هوشمندانه به منظور شناسایی و مقابله با مشکلات مسایل غذا و تغذیه در جامعه و ارتقاء سطح تغذیه‌ای و کیفیت زندگی باشند. همچنین، گروه با انجام پژوهش‌های علمی و مشاوره‌های تخصصی در ارتقاء و گسترش دانش تغذیه، طراحی و اجرای برنامه‌ها و فعالیتهای مرتبط دیگر در تحقق این ماموریت اهتمام ورزند.

دورنما (چشم انداز) گروه تغذیه جامعه:

گروه تغذیه جامعه در ۱۰ سال آینده، بیش از پیش زمینه آموزش جامعه نگر، مبتنی بر فرهنگ ملی و منسجم با نگرش توسعه پایدار را گسترش دهد تا بتواند علوم تغذیه را در پهنه از سلول تا جامعه، تحقق بخشیده و ضمن ارتقاء و گسترش مهارت‌های خدماتی و اجرایی فارغ التحصیلان در این زمینه، رویکرد فرا بخشی و میان رشته‌ای را در تغذیه با هدف توسعه پایدار با تأسی از برنامه‌های بالادستی و سندهای تدوین شده در سطوح کلان و خرد ترویج نماید. برای دستیابی به این دورنما، گروه تلاش خواهد کرد تا از توانمندترین افراد در زمینه علوم تغذیه، تغذیه جامعه و سیاست گذاری غذا و تغذیه به عنوان اعضای هیات علمی خود بهره‌گیرد و همکاری با سایر گروه‌های آموزشی و پژوهشی را گسترش دهد.

هدف های گروه تغذیه جامعه:

هدف کلی:

ارتقاء کیفیت آموزش، پژوهش و مشاوره توسط اعضای گروه و تربیت دانشجویان توانمند علوم تغذیه، تغذیه جامعه و سیاست‌های غذا و تغذیه در مقاطع مختلف تحصیلی با توجه به کوریکولوم‌های به روز شده و مباحث روزآمد در این حوزه

هدف های ویژه:

- نظارت و ارزشیابی نحوه ارائه دروس، متون و محتوی آنها براساس برنامه‌ها و سر فصلهای مصوب
- گسترش کاربرد فناوری اطلاعاتی در آموزش و پژوهش توسط اعضاء علمی گروه
- تخصصی نمودن ارائه دروس مربوطه به گروه توسط اعضای هیئت علمی صاحب نظر در زمینه مربوطه
- بهبود کیفیت آموزش عملی و مهارت های تغذیه جامعه از طریق ایجاد آزمایشگاه مهارتی، آزمایشگاه جمعیتی و موارد مشابه
- ایجاد و گسترش آموزش تغذیه جامعه در سطح کارشناسی ارشد و دکتری و در گرایشهای مختلف
- گسترش طرحهای تحقیقاتی مشترک با سازمانهای ملی و بین المللی و دانشگاههای داخل و خارج کشور در زمینه تغذیه جامعه
- بستر سازی جهت تسهیل و تسریع در امر انتشار نتایج تحقیقاتی و مقالات علمی اعضاء گروه، افزایش تعداد مقالات چاپ شده در مجلات علمی و پژوهشی معتبر در داخل و خارج کشور
- تقویت مسئولیت‌پذیری اجتماعی در قبال جامعه در بین اعضای هیات علمی و دانشجویان

راهبردهای اجرایی گروه تغذیه جامعه برای دستیابی به اهداف:

همکاری در مشاوره تغذیه ای فردی و گروهی

ارائه خدمات مشاوره به سازمانهای دولتی و غیر دولتی در زمینه های تخصصی تغذیه جامعه

افزایش مشارکت در کمیته های فنی و تخصصی مرتبط با تغذیه جامعه در سطح ملی و منطقه ای

مستندسازی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه به منظور ارزشیابی دوره‌ای و ارتقاء کیفیت آموزش و پژوهش در گروه بازنگری دوره‌ای اولویت‌های پژوهشی گروه با توجه به اولویت‌های پژوهشی مصوب در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مسائل جاری جامعه با در نظر گرفتن رویکردهای توصیه شده و موفق جهان کمک به بستر سازی در ایجاد فرصت‌های شغلی برای دانش آموختگان در حوزه های مربوطه و همچنین تشویق کارآفرینی در این حوزه طراحی و برگزاری دوره های کوتاه مدت آموزشی برای حرف مرتبط با تغذیه جامعه بهره‌گیری از روش‌ها و ابزارهای نوین و خلاقانه تدریس در اعضای گروه تصویب پایان‌نامه های مقطع ارشد و دکترا بر اساس اولویت‌های پژوهشی موجود برای پاسخگویی به مشکلات موجود در جامعه جذب اعضای هیات علمی توانمند و متخصص منطبق با اهداف و رسالت گروه

برنامه عملیاتی گروه برای دستیابی به اهداف

برنامه عملیاتی دوسالانه گروه تغذیه جامعه در سال ۱۴۰۴-۱۴۰۵ در راستای برنامه راهبردی و هدف کلی گروه، توسط اعضای محترم گروه تغذیه جامعه طراحی و بازبینی شده است تا زمینه رسیدن به ارتقای کیفیت آموزشی، پژوهشی، خدمات جامعه‌نگر گروه هرچه بیشتر از قبل فراهم گردد. در تدوین این برنامه، اسناد بالادستی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی و دانشکده تغذیه و صنایع غذایی و نیز برنامه راهبردی گروه تغذیه جامعه نقش تعیین کننده ای داشته است. این برنامه عملیاتی در جهت بهبود کیفیت آموزش و فرآیند یاددهی و یادگیری، بهبود فرآیند پژوهش، بهبود ارائه خدمات جامعه‌نگر گروه و بهبود اخلاق و قواعد انضباط کاری طراحی شده است.

۱- بهبود کیفیت آموزش

ردیف	شاخص مورد نظر	معیار مطلوبیت	مسئول رصد شاخص	جدول زمانی تغییر
۱	تولید و به روز رسانی طرح درس‌ها مبتنی بر آموزش تلفیقی (حضور و مجازی)	وجود طرح درس تلفیقی دروس کارشناسی ارشد و دکترا (در ۱۰۰٪ طرح دروس) و دروس کارشناسی (در صورت لزوم)	مدیر گروه، مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۲	توسعه برنامه‌های هم‌تایاری جهت ارزیابی و تقویت روش‌های آموزشی بکار رفته توسط اساتید	وجود شیوه‌نامه و چک لیست‌های ارزیابی هم‌تایاری بر روی سایت گروه، تعداد موارد ارزیابی هم‌تایاری انجام شده در طول نیم سال تحصیلی به میزان ۲۰ درصد از دروس نظری گروه	مدیر گروه، اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۳	توسعه توانمندی آموزشی با رویکرد تلفیقی نظیر طراحی لاگ‌بوک‌های مناسب و برگزاری کارگاه‌های دانش‌افزایی و مهارت‌افزایی و طراحی راهنمای مطالعه در موردی آموزش	تعداد کارگاه‌ها، تعداد فعالیتهای انجام شده در این راستا	مدیر گروه اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۴	بهبود کیفیت ارزشیابی از دانشجویان	افزایش تعداد و تنوع روش‌های ارزشیابی از دانشجو (آزمون شفاهی، کتبی، تکمیل لاگ بوک، انجام تکالیفی در راستای اهداف دروس، فرم‌های ارزشیابی)	مدیر گروه اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۵	خلق بسترهای جامعه نگر در جهت یکپارچه‌سازی آموزش و خدمات	تعداد دوره یا برنامه آموزشی و یا تعداد دانشجویان هدایت شده به ارائه خدمت یکپارچه شده با آموزش به جامعه	مدیر گروه اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۶	ارتقاء کیفیت و اعتبار آزمون‌های گروه	افزایش میزان بازخورد دانشجویان در رابطه با کیفیت و اعتبار آزمون به اساتید گروه	مدیر گروه و استاد مربوطه	۱۴۰۴-۱۴۰۵

۲- بهبود فرایندهای یاددهی - یادگیری

ردیف	شاخص مورد نظر	معیار مطلوبیت	مسئول رصد شاخص	جدول زمانی تغییر
دوره کارشناسی				
۱	تقویت رویکردهای دانشجو محور در آموزش با تمرکز بر روش حل مسئله و حل سناریو، کار در گروههای کوچک	نسبت جلسات برگزار شده با روش دانشجو محور به کل جلسات در هر دوره	مدیر گروه، اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۲	توسعه توانمندی گروه در به کارگیری شبیه‌سازها در حوزه آموزش ارزیابی تغذیه ای و آموزش تغذیه	تعداد موارد شرکت اسانید در کارگاههای مرتبط، تعداد موارد برگزاری ژورنال کلاب و کارگاه در این زمینه توسط گروه تعداد محتوای اختصاصی تولید شده در این مورد در گروه	مدیر گروه، اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۳	بهبود فرایندهای یاددهی-یادگیری از طریق بازنمایشی، ایده‌پردازی و بارش افکار گروهی	تعداد جلسات هم اندیشی اساتید و جلسات پرسش و پاسخ اساتید و دانشجویان	مدیر گروه، اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
دوره کارشناسی ارشد				
۴	بازنگری دوره ارشد تغذیه جامعه (که قبلا علوم بهداشتی در تغذیه نام داشت) بر اساس آخرین کوریکولوم مصوب	تعداد طرح درسهای بازنگری شده بر روی سایت گروه	مدیر گروه، اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۵	توسعه جامعه نگر در حوزه آموزش و بسترهای آموزش یکپارچه یا خدمات	تعداد برنامه های اجرا شده یا در دست اجرا	مدیر گروه اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
دوره دکتری				
۶	توسعه طرح دستیاری دانشجویان دکترا در جهت تقویت خدمات گروه	تعداد خدمات ارائه شده با مشارکت دستیاران	مدیر گروه، اعضا	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۷	بازنگری دوره دکتری سیاست‌های غذا و تغذیه که کوریکولوم جدید در جریان بررسی و تصویب است.	تعداد طرح درسهای بازنگری شده بر روی سایت گروه	مدیر گروه اعضا و مسئول توسعه آموزش گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵

۳- بهبود روند پژوهشی گروه

ردیف	شاخصه مورد نظر	معیار مطلوبیت	مسئول رصد شاخص	جدول زمانی تغییر
۱	تعریف اولویت پژوهشی مبتنی بر رسالت حرفه‌ای و متمرکز در جهت تولید دانش متمرکز گروهی	تصویب گروهی اولویت‌های پژوهشی	مدیر گروه، اعضاء گروه و مسئول امور پژوهشی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۲	هدایت طرح‌های پژوهشی مبتنی بر رسالت پژوهشی	درصد پژوهش‌های منطبق با اولویت‌های پژوهشی	مدیر گروه و مسئول امور پژوهشی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۳	توسعه فعالیت‌های ترجمانی در حوزه پژوهش اعم از تحقیق در عمل و یا عملیاتی کردن نتایج پژوهش در بستر عمل	تعداد فعالیت‌های ترجمانی گزارش شده توسط اعضا و یا منعکس شده در سایت گروه	مدیر گروه، اعضاء گروه و مسئول امور پژوهشی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۴	رصد شاخص H گروه و سهم تولید دانش	تعداد مقالات و ارجاعات به گروه	مدیر گروه، اعضاء گروه و مسئول امور پژوهشی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۵	ایجاد پویایی در هدایت پژوهش به حوزه حل مسائل موجود و نیز آینده‌نگری در مسائل پیش رو	تعداد جلسات هم‌اندیشی گروهی اساتید و دانشجویان در حوزه پژوهشی	مدیر گروه، اعضاء گروه و مسئول امور پژوهشی گروه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۶	توسعه دانش و مهارت به کارگیری رویکردهای نوین و غیرخطی در پژوهش	تعداد کارگاه‌ها و وبینارهای پژوهشی	مدیر گروه، اعضاء گروه و مسئول امور پژوهشی گروه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۷	توسعه پژوهش‌های مشترک با مراکز تحقیقات دانشگاهی و استفاده از بانک داده‌ها	تعداد طرح‌های مشترک مصوب گروه	مدیر گروه و مسئول امور پژوهشی گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵

۴- سیاست‌های خدمات‌رسانی گروه

ردیف	شاخصه مورد نظر	معیار مطلوبیت	مسئول رصد شاخص	جدول زمانی تغییر
	توسعه پاسخگویی اجتماعی و ارائه خدمت	حضور اعضای هیات علمی حداقل به مدت یک روز در هفته از یکی از مراکز درمانی، آموزشی و پژوهشی مبتنی بر تخصص اعضاء توسعه برنامه مراقبت‌ها به مددجویان با مشارکت اعضاء هیات علمی و دانشجویان	مدیر گروه و اعضای گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
	نوآوری و کارآفرینی گروه	ارائه خدمات مشاوره آنلاین و تلفنی به جامعه، دانشجویان و همکاران	مدیر گروه و اعضای گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
	توسعه حوزه عمل در سطح پیشگیری اولیه در راستای تحقق پوشش همگانی سلامت	ارائه خدمات مشاوره و آموزش تغذیه در همکاری با سراهای محله و شهرداری مناطق تحت پوشش دانشگاه	مدیر گروه و اعضای گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
	توسعه تعاملات بین المللی	ایجاد برنامه‌ها و دوره‌های مشترک آموزشی با سایر مراکز بین‌المللی و جذب اساتید مدعو بین‌المللی در گروه	مدیر گروه و اعضای گروه، مسئول امور پژوهشی گروه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی	۱۴۰۴-۱۴۰۵
	توسعه ژورنال‌یسم گروه	ایفای نقش فعال آموزشی در رسانه‌ها، عرصه درون حرفه‌ای و ملی	مدیر گروه و اعضای گروه، مسئول امور پژوهشی گروه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی	۱۴۰۴-۱۴۰۵
	تقویت دانش و مهارت بین رشته‌ای	توسعه فعالیتهای بین رشته‌ای در گروه در حوزه آموزش، پژوهش و خدمات	مدیر گروه و اعضای گروه، مسئول امور پژوهشی گروه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی	۱۴۰۴-۱۴۰۵

۵- اخلاق و قواعد انضباط کاری

ردیف	شاخص مورد نظر	معیار مطلوبیت	مسئول رصد شاخص	جدول زمانی تغییر
۱	ایجاد دسترسی به ضوابط و آیین‌نامه‌های انضباطی و اخلاقی گروه	بارگزاری آیین‌نامه‌ها و ضوابط و کدهای اخلاقی در سایت گروه	مدیر گروه و اعضاء گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۲	توسعه شفافیت در عملکرد و انتظارات از اعضاء گروه	بارگزاری برنامه هفتگی و ترمی اعضاء گروه	مدیر گروه و اعضاء گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۳	ایجاد فضای بازخورد و نقد و نظر در مسائل گروه در اعضاء گروه و دانشجویان	برگزاری جلسات هم‌اندیشی و طرح مساله در ابتدا و انتهای هر ترم تحصیلی، و در صورت لزوم و درخواست اساتید با دانشجویان در اواسط ترم	مدیر گروه و اعضاء گروه و دانشجویان	۱۴۰۴-۱۴۰۵
۴	تقویت هماهنگی درون گروهی	برگزاری جلسات هم‌اندیشی درون گروهی	مدیر گروه و اعضاء گروه	۱۴۰۴-۱۴۰۵

دستاوردها و فعالیت های ویژه گروه

- طراحی دوره دکترای سیاست های غذا و تغذیه و اولین گروه برگزار کننده آن در کشور
- طراحی و اجرای رویکرد کاربرد کارپوشه در ارزیابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه
- طراحی فرم سازمان یافته دوره های کارآموزی در نظام سلامت (طرح درس و محتوای کامل کارآموزی و کارورزی دانشجویان کارشناسی)
- اجرا و انتشار اولین مطالعات اعتبارسنجی پرسشنامه های بسامد خوراک در کشور
- اجرا و انتشار اولین مطالعات تبیین و سنجش سواد غذا و تغذیه در جامعه ایران
- اجرا و انتشار اولین مطالعات تبیین و سنجش رژیم غذایی پایدار در جامعه ایران